

Fedezzük fel Tündérországot!

A projekt címe

Fedezzük fel Tündérországot! – Tanulmányi kirándulás hetedikesekeknek

Szükségessége:

A múlt tisztelete, a hazához való kötődés erősítése a tanulóknál. A nemzeti összetartozás érzésének kialakítása, elmélyítése, értékrendszer, társadalmi normák közvetítése. A szocializáció pozitív attitűdökkel és személyiségvonások kialakítása.

A projekt célja

Célunk, hogy a tanulók megtapasztalják azt, hogy külföldre megyünk, de mégis otthon vagyunk. A Határtalanul program nemcsak egy utazás, hanem olyan pedagógiai program, amely során a diákok megismerhetik a határon túli kortársaikat, új szokásokat, gyarapodhatnak történelmi, földrajzi ismeretekkel, ízelítőt kaphatnak a székely vendégszeretetből. Olyan pozitív attitűdök és személyiségvonások kialakítása, amely érzelmi intelligenciájuk fejlődéséhez fontos. A határon túli magyarság életének megismerése illetve, hogy bele tudják élni magukat a határon túli magyarság életébe. A kirándulás legfontosabb eredménye a nemzeti összetartozás megtapasztalása, elmélyítése, nemzeti önismeret, egészséges nemzettudat megalapozása.

Szociális kompetenciák fejlesztése:

- ✚ „érzelmi, etikai és esztétikai nevelés
- ✚ önálló prezentációkészítés
- ✚ önálló tevékenységre, a határon túli magyarság életére vonatkozó gyűjtőmunkára ösztönöz
- ✚ kooperáció a csoport tagjai és más csoportok között - dávodi és csátaljai diákok és pedagógusok együttműködése
- ✚ értékek feltárása
- ✚ kompromisszumkeresés, együttműködés
- ✚ tolerancia, empátia

- ✚ kommunikáció egyének és csoportok között
- ✚ felelősség
- ✚ aktív, cselekvő részvétel
- ✚ általánosítás, összefüggések meglátása, összehasonlítás

A projekt résztvevőinek köre

- ✚ Dávodi Forrás Általános Iskola és Csátaljai Tagintézmény 7. osztályos tanulói
- ✚ pedagógusok: Horkics Erika, Halászné Mészáros Anikó, Hideg Marianna
- ✚ projektvezető: Hideg Marianna

Megvalósítás szervezeti keretei

- ✚ tanítási órák: előkészítő, értékelő
- ✚ tanulmányi kirándulás
- ✚ témanap

Megvalósítás helyszínei

- ✚ Dávodi Forrás Általános Általános Iskola
- ✚ Dávodi Forrás Általános Iskola Csátaljai Tagintézménye
- ✚ Erdély

Tervezés, előkészítés

- ✚ a települések magyarságának története, jelene
- ✚ lakosságának etnikai összetétele
- ✚ történelmi, kulturális emlékei
- ✚ versek kiválogatása
- ✚ Wass Albert: Üzenet haza
- ✚ Orbán Balázs életrajza
- ✚ Szent László mondák
- ✚ Arany János életrajza
- ✚ Kőműves Kelemen c. ballada
- ✚ Rapsóné mondája
- ✚ Gyilkos – tó mondája
- ✚ Tamási Áron életrajza
- ✚ Petőfi Sándor életútja
- ✚ Trianoni békediktátum
- ✚ Elcsatolt történelmi országrészek neve és elhelyezkedése
- ✚ Erdély története
- ✚ 1848/49- es forradalom és szabadságharc
- ✚ A középkor építésze
- ✚ Várépítés a középkorban
- ✚ Középkori vár - makett építése
- ✚ Hunyadi címer
- ✚ Torockói népviselet, székely népviselet
- ✚ Székelykapuk
- ✚ Korondi fazekasság
- ✚ Székely himnusz megtanulása
- ✚ Erdély földrajza
- ✚ Sóbányák kialakulása
- ✚ Só élettani hatása

Határtalanul! Előkészítő óra

Időpontja:

A gyerekekkel közösen felkészülünk a kirándulásra, kiosztjuk a kirándulásra készítendő kiselőadásokat, hogy előre fel tudjanak belőle készülni. Végig járjuk térkép segítségével a helyszíneket, megjelöltük rajta a fontosabb állomásainkat. Átbeszéltük, hogyan tudjuk megszervezni a jótékonykodásra való gyűjtést. Diákjaink tájékozódhatnak a Magyarország határain túl élő magyarság létszámáról, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okairól, Románia, illetve a meglátogatandó települések magyarságának történetéről, jelenéről, az ottani lakosság etnikai összetételéről, a tanulmányi kirándulás részletes programjáról, és természetesen a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályairól. Utána diákjaink kooperatív csoportmunkában, tanulói tabletek és internet segítségével dolgozzák fel az egyes résztémákat. Megnyitjuk a füzeteket, amelyekbe a tanulók beleírják vállalt kiselőadásaikat, illetve egész úton vezetik az élményeik leírásával.

A tanulmányi kirándulás útibeszámolója

1.nap:

2023. június 5-én hajnalban felszálltunk az autóbuszunkra, és kezdetét vette a várva-várt erdélyi kirándulás. Reggel 10 óra körül érkeztünk a nagylaki határátkelőhelyhez. A határőrök feljöttek az autóbuszra és összeszedték a személyi igazolványainkat. Körülbelül 20 perc várakozás után átengedtek minket a határon, és elindulhattunk Arad felé. Aradra érve felkerestük a Szabadság-szobrot, amely Zala György alkotása. 1890-ben avatták fel, természetesen az aradi vértanúk emlékére. Itt felolvastuk az aradi vértanúk neveit, majd tiszteletünk jeléül elhelyeztük a megbékélés koszorúját. Marianna néni sok érdekességet mesélt a szoborcsoport alakjairól. A csoportképek elkészítése után tovább indultunk a következő állomásunk felé, ami a Hunyadiak ősi sásfészke Vajdahunyad vára volt. Utunk során elhaladtunk Déva vára mellett, amit sajnos nem látogathattunk meg, mert felújítás alatt állt. A buszon felelevenítettük a Kőműves Kelemen című népballadát. Négy hatalmas pillérre támaszkodó fahíd vezet át a Zalasd által kivájt mély és széles árkon. Itt készítettük el az egyik képünket. Ahogy beértünk tágas várudvar fogadott bennünket. Kaptunk 1 órát a vár felfedezésére, melyet mindenki próbált minél jobban kihasználni. Megtekintettük például a királyi hálószobát, a kínzókamrát, a felső szinten az országházat, az alsó szinten lovagtermet az akkori fegyverekkel. Megismerkedtünk a várkút meglepő történetével. Felmentünk a vártoronyba is, ahonnan gyönyörű panoráma tárult a szemünk elé. Egy nagyon szűk, levegőtlen csigalépcsőn jutottunk fel ide. A vár lépcsőjén készítettük el a következő csoportképünket.

Innen Fehéregyházára indultunk, ahol megkoszorúztuk a Petőfi emlék helyét, ami egy rendkívül forgalmas út mellett található, és csak figyelmesen közlekedve lehet megközelíteni. Miután elkészítettük a fényképet, Marianna néni elmondta nekünk, hogy ezen a helyen látták utoljára a költőt. Megemlékezésünk különösen időszerű volt, mert mint tudjuk, az idén van a költő születésének 200. évfordulója.

Nagyon fáradtan, és kíváncsian indultunk el a szállásunk felé, Székelyszentlélekre, a Becsali Panzióba. Mikor odaértünk, a kapuban süteménnyel vártak minket. (Ezt a jó szokásukat minden nap megtartották.) Nagyon jól esett, hisz nem számítottunk arra, hogy ekkora szeretettel várnak majd minket. A vacsora nagyon finom volt. Tanáraink felhívták a figyelmünket arra, hogy kóstoljuk meg az erdélyi ételeket, mert egy kicsit más az ízviláguk mint az általunk megszokott bácskai ételeknek. Egész héten megfogadtuk a tanácsukat, és megismertük az erdélyi konyha finomságaival. A vacsora után elfoglaltuk a szállásunkat. Mi dávodiak a Becsali csárda szomszédságában szálltunk meg a boltos néninél, aki közvetlen az ebédlő épülete mellett lakott.

2. nap

Reggeli után „Csíkország” nevezetességeit vettük célba. Az első helyszín a Homoródfürdőnél található borvízforrás volt, ahol megkóstoltuk a feltörő enyhén buborékos vizet. Következő megállónk a Tolvajos - tetőn található, Hármaskereszt emlékhely volt. A bal oldali kereszt a csíksomlyói kereszt kolostor 1444-es megalapításának emlékét őrzi, a középső legmagasabb a honfoglalás 1100 éves évfordulóját jelképezi, a jobb oldali pedig Márton Áronra emlékezik, aki az erdélyi katolikus egyház legnagyobb püspöke volt. Itt koszorúztunk illetve elénekeltük a magyar és székely himnuszt. Csíkszeredán megállva meglátogattuk az a Millenniumi templomot. A kéttornyú centrális templom a magyarság múltját és jövőjét ötvözi. A belső tér kúpos, jurta alakú kiképzése, a sátorház bibliai és magyar örökség is egyben, mely egész Euráziában fellelhető. A sáortető közepét üvegkupola fedi. A napfény onnan világítja meg a templombelső. A szárnyasoltár formájával méhkaptárra emlékeztet. Mögötte bimbós oszlopon a Feltámadási szobor áll, 2,40 m magas, moldvai csángó-magyar faluból hozott vadcseresznyefából készült, Nagy Ödön csíkszeredai szobrász alkotása. Az átlátszó kupola négy sarján négy őrálló angyal néz le az oltárra. A vörösrézből készült 5,7 m magas angyalszobrok Szent Mihály, Gábor, Rafael és Uriel fő angyalokat ábrázolják. Az angyalok keze védőn táru ki a templom fölé. Őket ugyancsak Nagy Ödön helyi szobrász készítette. A templomot a híres magyar építész, Makovecz Imre tervezte. Mindezeket az érdekességeket projektvezetőnk Marianna néni ismertette velünk. A templom előtt csoportképet készítettünk, majd folytattuk felfedező utunkat.

A Mikó várba a csíki székely Múzeum kiállításán betekintést nyertünk a székely emberek mindennapjaiba. Először a pásztorok életével ismerkedtünk meg: megnéztük, hogy hol aludtak, hogyan készítették a zsindelyt a tetőfedéshez, megismertük a bognár munkáját. Nagyon tetszett a pásztorok medvetámadás ellen készített fekhelye az „esztena”, amely a fekhely mellett tágabb értelemben a legelőterületet is jelentette. A kiállítás következő terme a székely nők életét mutatta be a születéstől az öregkorig. A tárlatvezető hölgy csíki tájszólással, nagyon élvezetesen mutatta be a női sorsot. Megtudtuk, hogyan zajlott a lánykérés a székelyeknél és betekintést nyertünk az ezt következő házas életbe is. Nagyon érdekes volt, hogy a lányok szoknyájának díszítése, amely egyben a család anyagi helyzetéről is tudatta a kérőket és a falut. Megtanultuk a csíkok olvasását. A kék csík azt jelenti, hogy a lány csíki, a zöld azt, hogy a családnak erdeje van, a barna pedig azt, hogy mennyi föld van a család tulajdonában. Minél szélesebb a csík, annál nagyobb a vagyon. A lila csík arról tájékoztatott, hogy a család papot adott a közösségnek. A tájegység öltözékét a székely népviseletbe öltöztetett babákon ismerhettük meg. A vár másik szárnyában belenézhattünk a várkútba és egy humoros film mutatta be, hogy a tárgyak hogyan kerülhettek a kútba. Lehetőségünk volt itt korabeli katonai jelmezbe öltözni.

Következő úticélunk a Csíksomlyón található Mária kegytemplom volt, amely a katolikus székelyek híres búcsújáró helye és szellemi központja. A templomba lévő Mária szobornak csodatevő erőt tulajdonítanak. Innen felsétáltunk a nyeregbe, ahol a méltán híres csíksomlyói búcsú szentmiséjét tartják. A csapat nagy része a meredek utat választotta a stációk között, csak páran indultak el a kevésbé meredek, ámbar hosszabb úton. Megérte a fáradságot, káprázatos panoráma tárult elénk a nyeregből szétnézve. Feledhetetlen élmény volt. Miután visszatértünk a templomhoz, bementünk. Csoportunkban voltak, akik imádkoztak majd megérintették Babba Mária lábát, de olyanok is akadtak, akik csak leültek, hogy kipihenjék a hegymászás fáradalmait a kegytemplom hűvös, nyugalmat sugárzó csendjében.

Csíksomlyó élménye után az utolsó állomásunk Máréfalva volt. Éhesen érkeztünk meg Róza mama udvarába. Kemencében frissen sütött túrós lepénnyel vártak. Láttuk, amint Róza mama sütőlapáton veszi ki a lepényt a forró kemencéből. Nagyon finom volt. Ideérkeztek a Rozetta Ifjúsági Egyesület táncosai is. Bemutatták számunkra a székely táncokat, majd az ezt követő táncházban megtanultuk a lépéseket. Nagyon vidám hangulatban telt a délután. A táncos múlttal és tapasztalattal rendelkező társaink hamar elsajátították a táncot, a többiek pedig nagyon kitartóan próbálkoztak.

A finom uzsonna után a faragott székelykapukkal övezett utcán sétálva az Összefogás házába értünk. Kató néni nagy szeretettel várt minket, és elmondta, hogy Bőjte Csaba atya kezdeményezésre jött létre az épület. Naponta meleg ebéddel fogadják a település szegény gyermekeit, és segítik őket a tanulásban és a szabadidő hasznos eltöltésében. Azt is megtudhattuk tőle, hogy az épületet istállóból alakították át, minden bútorra

külön-külön gyűjtöttek. Ha pedig szükség volt valamire, akkor mindig jött „valaki”, aki segített. Az épület padlózata a projektvezetőnk Marianna néninek és a férjének köszönhető. A gyerekek számára ajándékot is vittünk. Marianna néni serpenyőket vásárolt, mert Kató néni ezt kérte. Élményekkel gazdagodva kilenc óra felé „hazaértünk” és ezzel le is zárult a második nap.

3. nap

A bőséges reggeli – bundás kenyér, virsli, tojásrántotta, sajt, felvágottak, tea – után Szovátára, a Székely-Sóvidék központjába utaztunk. A település európai hírű üdülőfalu, ahol a meleg vizéről és magas sótartalmáról ismert Medve-tavat néztük meg. Még nem indult el a fürdőszezon, ezért a tavat csak felülről láthattuk. A felkészülés során azt olvastuk róla, hogy a Medve-tó Európa legnagyobb heliotermikus tava. Nevét annak köszönheti, hogy alakja egy kiterített medvebőrre hasonlít. A vize a heliotermikus jelenség miatt 35 Celsius fokra melegszik fel. Fentről nézve próbáltuk beazonosítani az alakját a leírtakhoz, de nem fedeztük fel a hasonlóságot. A buszhoz visszasétálva megcsodálhattuk a régi történelmi és új modern fürdőépületeket. Ezt követően Parajdra utaztunk, ahol felkerestük Európa egyik legnagyobb sótartalékával rendelkező bányáját. A sóbányába zsúfolt csuklós buszon vezetett az út, majd a megállónál leszállva meredek lépcsőkön jutottunk le a bánya gyomrába. Lent nagyon elcsodálkoztunk, mert barlanghoz hasonlóan képzeltük el a sóbánya belsejét, de egy hatalmas, magas, széles, tágas tárnában jutottunk. A kávézók, boltok mellett játszótér, kápolna, ügyességi kötélpálya, pihenő padok és hintaágyak látványa tárult elénk nyüzsgő embertömeggel. Egy órát kaptunk, hogy mindent megnézzünk. Olvastuk, hogy a sóbányák sócsarnokai a légúti betegségek kiváló gyógyhelyei ezért nagyon örültünk, hogy az élmények mellett „gyógyulunk, regenerálódunk” is. A sóbánya után látogatást tettünk egy családi vállalkozásban működő sófeldolgozónál. A családfő előadást tartott a sófeldolgozás menetéről és a sóvágást is bemutatta, és kaptunk tőle frissen vágott só darabokat is. A feldolgozott sóból, étkezési sót, sópárnát és kozmetikai termékeket is készítenek. A bemutató után vásárolhattunk a család termékeiből.

A következő úticélunk a Sóvidék legnevezetesebb települése, iparművészeti, idegenforgalmi és művelődési központja Korond volt. Itt lehetőséget kaptunk, hogy a falut átszelő út két oldalán kialakított kirakodóvásárban megismerjük a helyiek kézműves termékeit, és ajándékokat vásárolhattunk az otthoniaknak. Korondról Farkaslakára érkeztünk. Felkerestük Tamási Áron a Kossuth-díjas székely magyar író szülőhelyét. Síremlékénél felolvastuk életrajzát és tiszteletünk jeleként koszorút helyeztünk el.

A nap utolsó helyszíne Szejkefürdő volt. Elsőként a Mini Erdély Parkot látogattuk meg, amelyet a Székelyföldi Legendárium csapata székelyföldi turizmus fellendítése érdekében hozott létre. A park Erdély építészeti sokszínűségét mutatja be. Erdély legfontosabb épületeinek

makettjeit tekinthettük meg. A bemutatott épületek közül több is az UNESCO Világörökség része. Feladatunk volt, hogy megkeressük azoknak az épületeknek a makettjeit, amelyeket az öt napos kirándulás során látni fogunk. pl. Déva vára, Vajdahunyad vára, Mikó vár, Csíksomlyói Kegyetemplom... Az épületmakettek között sétálva láttuk a kertivasúton közlekedő Mini Székelygőzöst, amely a térség leghíresebb tömegközlekedési eszközének a Székely gőzösnek a kicsinyített másolata. Sajnos csak kicsi gyerekek utazhattak rajta.

A parklátogatás után felkerestük Orbán Balázs néprajzi gyűjtő, történetíró és politikus emlékházát és síremlékét, akit az utókor a legnagyobb székelyként tart számon. Sírja elé székelykapu-sort állítottak, amelyekből az utolsó kapu az övé volt. Életrajzának ismertetése után tiszteletünk jeléül koszorút helyeztünk el a sírnál. Ezt követően sétát tettünk a székelykapuk alatt. 14 kapun haladtunk át. Sütő András író az élet és halál kapuinak nevezte a kapusort. Marianna projektvezető asszony érdekes előadást tartott a székelykapukról. Elmondta, hogy a székelykapu többet jelent egy bejáratnál. Beszült arról, hogy milyen fából készítették, mit mutattak a bejáratok, mit jelentettek a színek és szimbólumok. Az élményekben és ismeretekben gazdag nap után finom vacsora várt minket.

4. nap:

Elérkezett a túranap. Bőséges reggelivel kezdtünk, hogy legyen energiánk az egyik legmozgalmasabb naphoz. A buszra szállva izgatottan vártuk Hargita megye csodáit. Útközben megálltunk Gyergyószentmiklóson, ahol felvettük a túravezetőnket, Robi bácsit, aki egy kedves és szórakoztató ember volt. Elmondta, hogy Gyergyószentmiklós olyan hely ahol télen nagyon hideg van, és nyáron sincs meleg. Utunk során megálltunk egy víztározónál, ami a vízszint szabályozását szolgálja, a környező települések biztonsága érdekében. Marianna néni még hozzá tette, hogy van a közelben egy hely (Bözödújfalú), ahonnan evakuálták a magyar embereket és a falu elárasztásával hozták létre hasonló víztározót. Kanyargós hegyi úton haladtunk tovább, csodálva a hegyek látványát. Utunk során Robi bácsi felhívta a figyelmünket arra, hogy egyre magasabbra érve eltűnnek a lombhullató fák és helyüket a fenyők veszik át. Megérkezve a Békás-szoroshoz szendvicset, vizet és csokit vettünk magunkhoz, majd elindultunk a szorosba. A kilátás nagyon szép volt. A korábban látott fényképekről nem is gondoltuk volna, hogy ennyire gyönyörű ez a táj. Libasorban kellett haladnunk az út szélén. Mellettünk gyors folyású patak, fölöttünk a szoros sziklái magasodtak. Egy útszéli magaslatnál fotókat készítettünk, majd folytattuk utunkat a sebesen folyó Békás - patak mellett. Az egyik megállónál Robi bácsi elmesélte a Békás - szoros keletkezését. Mesélt a ritka, magasságokat kedvelő havasi gyopár nevű virágról is. A legnagyobb élményt mégis az jelentette számunkra, amikor egy mozgó hídon keltünk át a patak felett. A hídon csak egyesével lehetett átkelni, és tanáraink mindenkit egyenként lefényképeztek. A vadregényes túra után a Gyilkos - tóhoz indultunk. Itt, aki szeretett volna és kellően felkészülten érkezett, az

sétálhatott egy kört a tó körül. A túra során Robi bácsi elmesélte a tó keletkezését. Elmondta, hogy a tó visszahúzódóban van, a hordalék miatt elláposodik és kb. 50 év múlva eltűnhet. Ezt hallva nagyon örültünk annak, hogy mi még láthattuk. Túravezetőnkől azt is megtudtuk, hogy a tó eredeti neve Vörös - tó, amelyet a belefolyó patakok vöröses színű hordaléka miatt kapott.

A szálláson várt ránk a jól megérdemelt vacsora, kapros bableves, csomboros töltött káposzta, és spagetti.

5.nap:

Az ötödik napon Erdővidékre mentünk. Utunk első állomása Vargyas volt. Szerencsére, épp amikor megérkeztünk, akkor ért véget az iskolai ballagás, amit ott kicsengetésnek neveznek. Találkoztunk ott az unitárius tiszteletessel, aki megengedte, hogy bemehessünk az iskolába, majd a templomukba is. Itt élvezetes előadást rögtönzött nekünk. Ebből megismerhettük a falu és a templom történetét is. Vargyas területét már a rómaiak is ismerték. Az Oklánd felé vezető műút közelében a római limes egyik jelzőtornyának maradványa Hagymás várának maradványai láthatók. Ettől nem messze a Rika-erdőben kör alaprajzú kora középkori vár romjai láthatók, melyet a nép Attila várának nevez, melynek közelében temették el Réka királynét. A falu eredetileg a Trencsen-hegyen volt és a tatárjárás után települt mai helyére. A 13. századi alszegi temploma a mai unitárius templom közelében állt, köveit beépítették az új, unitárius templomba. A faluban már a 15. században volt a Dániel családnak két kúriája, ezeket azonban a török felégette. Helyettük épült fel az öt toronnyal erősített késő reneszánsz várkastély. Ezt sajnos csak kívülről csodálhattuk meg.

Szerettünk volna betérni az új református templomba is, amely Makovecz Imre egyik látványos alkotása, de sajnálatunkra zárva találtuk.

Innen a Székelyföld egyik legfontosabb irodalmi emlékhelyére Kisbaconba mentünk, hogy megtekintsük Benedek Elek házát, ami napjainkban emlékházként működik. Az általa 1906-ban építtetett klasszicista stílusú udvarházban emlékkiállítás rendeztek be, ahol fényképek, dokumentumok és az író személyes tárgyai láthatók. A múzeum a hasonló kiállításoknál sokkal átélhetőbben idézi fel annak az embernek az életét és személyiségét, akinek a meséin a legtöbb magyar gyermek felnőtt. A felesége nevét (Mari) viselő ház a mai napig a család tulajdonában áll, általában az író dédunokája tartja a vezetést, de mi a dédunoka férjét hallgathattuk meg. Tőle tudtuk meg, hogy a legnagyobb magyar népmese gyűjtő 1859-ben született Kisbaconban, élete nagy részét azonban Budapesten töltötte, és csak nyaranta járt haza szülőfalujába. Az első világháború után, amikor a magyarok tömegesen menekültek Erdélyből, ő úgy döntött, hogy visszaköltözik Kisbaconba, és elindítja a legjobb

magyar gyermekújságot, a Cimborát. Ez után a részletes életrajz ismertetés után meguzsonnáltunk Benedek apó udvarán, majd tovább indultunk a Székelyföld központjába Székelyudvarhelyre.

Székelyudvarhely téglalap alakú Főtéren álltunk meg melynek közvetlen környéke alkotja a Belvárost. Műemlékei, műemlék jellegű épületei és épülettömbjei itt összpontosulnak. Itt hat fős csapatokat alkottunk, és Marianna nénitől egy feladatlapot kaptunk, melyet a városközpontot bejárva tudtunk kitölteni. Ez egy igazán kalandos feladat volt, mely során önállóan felfedezhettük Székelyudvarhely nevezetességeit. A patinás műemlék épületekből fölépülő Kossuth Lajos utcát, a Vasszékelyt, a Főgimnáziumhoz fölvezető, s a város panorámájára rálátó, hangulatos lépcsősort, Tomcsa Sándor Színház épületét, a nemzet nagyjait megörökítő Szoborparkot. Munkánk végeztével bemehettünk a Vármegyeházára, a mai Városházára. Az épület egészében különböző építészeti stílusok ötvöződnek. Hargita megye műemlékeinek hivatalos jegyzékében műemléképületként szerepel. Itt közös fotót készítettünk az ülésteremben.

6. nap

A kirándulás utolsó kiadós reggelije után elbúcsúztunk a kedves vendéglátóinktól, és haza indultunk. A buszra szállva Torockó felé vettük utunkat. Útközben megpillantottuk a Tordai-hasadékot. Egyikünk felolvasta a jól ismert Szent László legendát, ami most látva ezt a gyönyörű tájat, sokkal érdekesebbnek tűnt számunkra, mint eddig, és szomorúak voltunk, hogy nem mehettünk el oda. Torockóra érve megpillanthattuk a Székely-követ, amely a kis magyar falu egyik legnagyobb büszkesége. Ebben a napban ez a helyszín tetszett a legjobban, legfőképpen a táj szépsége miatt. Maradandó élményt nyújtottak a sétánk során látott jellegzetes fehér falú, zöld ablakos házak. A buszról leszállva, csodálkozva láttuk, hogy két idős néni a patakban szőnyeget mos. Marianna nénitől megtudtuk, hogy a falu főterén, az unitárius templom szomszédságában csobog a kristálytisza forrásvíz, melyet itatóvályúkon keresztül a vajor kettős medencéjébe vezetnek. A vajor tavacsát jelent, és a helybéliek még mindig itt mossák tisztára a rongyszőnyegeket. A falu fölé tornyosuló 1229 méter magas Székelykő egyik csúcsán vár állt egykor, mely azonban a tatárjárás idején súlyos károkat szenvedett. A megszálló ellenség keze alól a területet kézdí székelyek szabadították fel, akik ezért később meg is kapták a területet. Így Torockó lett a legnyugatibb székely végvár, és talán egyik legszebb falu. A Székelykő miatt a nap látszólag kétszer kel fel és nyugszik le, hiszen a faluból nézve visszabújik a Székelykő szikláinak mögé, hogy aztán kicsivel később újra előbukkanjon mögülük. Ezt sajnos idő hiányában mi nem csodálhattuk meg, mert indulnunk kellett tovább. Bánffyhunad környékén a buszból rácsodálkozhattunk a „cigodákra”, a három-, négyemeletes cigány palotákra.

Következő úticélunk a Királyhágó volt, amit Erdély kapujának neveznek. Mikor odaértünk káprázatos látvány tárult elénk, az 582 méter magas Király-hágó vonulata. Szerencsére nem takarta pára és köd a kilátást, így készíthettünk fotót. II. József még trónörökös korában járt itt és az utat az ő személyéhez kapcsolták. Más magyarázat szerint erre húzódott a királyi tulajdonban levő gyepűelve. Tudtuk meg Marianna nénitől sőt azt is, hogy sokáig itt volt Partium és Erdély határa. Innen a magyar határ felé vettük utunkat.

Nagyszalontára érve a Csonka-toronyba látogattunk el először, ahol egy nagyon kedves tárlatvezető hölgy részletes és rendkívül érdekes bemutatót tartott nekünk Arany János életéről. A földszinten a torony makettjét láthattuk, amelynek segítségével betekintést nyerhettünk az egyes szinteken kiállított tartalmakról. Nagyon érdekesnek találtuk, hogy komódszerű fiókos szekrényekbe rejtve ismerhettük meg Arany János életének részleteit. Egyebek között egy Petőfi Sándor által rajzolt képet a költőről. Az első emeleten Arany János használati tárgyait tekintettük meg. Láttuk a Petőfitől ajándékba kapott teás kannáját, és azt a széket, amelyben ülve eltávozott az élők sorából a nagy magyar költő. A második szinten a róla készített festményeket és rajzokat tekinthettük meg. A harmadik szintre érve egy szobareszlet tárult elénk, ami Arany János mindennapjait láttatta. Megnézhettük a költő szekrényeit, íróasztalát, és a rajta lévő használati tárgyait. Az utolsó szintről kinézve káprázatos látványt nyújtott a városkép. Itt logikai feladatokat és játékokat próbálhattunk ki, ami érdekes és gondolkodtató volt. Ezek után a toronytól nem messze felállított Arany János szoborhoz sétáltunk át, amit több kisebb mellszobor vett körül. Marianna néni kérdései alapján felelevenítettük Arany János életét, majd általa írt vereseket szavaltunk el. Végezetül tiszteletünk jeléül koszorút helyeztünk el a szobornál. Nagyon megható és felejthetetlen pillanatok voltak ezek.

Ahogy odaértünk a határra kb. tíz percet vártunk, aztán feljött egy határőr és összeszedte a személyi igazolványokat. Szerencsére minden rendben ment, így megkönnyebbülten folytathattuk utunkat hazafelé, immár Magyarország területén. Este 10 óra körül értünk haza, nagyon fáradtan, de rengeteg élménnyel és emlékekkel gazdagabban.

Köszönjük szépen minden közreműködőnek a felejthetetlen, megható élményt!

Határtalanul Értékelő óra

Időpontja:

Power Point-os bemutatóval, illetve az elkészült kisfilmmel végig követjük az utazásunk állomásait napokra lebontva, melyet a kísérő tanáraink élménybeszámolóival gazdagítanak. Minden nap bemutatása után egy tanuló saját tapasztalatait, élményeit felolvassa a gondosan elkészített útinaplójából. A bemutató után néhány tanuló az ott vásárolt, kapott emléktárgyakat mutatja be. Az óra végén egy kísérő tanár röviden összegzi, hogy a tervezett célok mennyire és milyen módon valósultak meg.

Nemzeti összetartozás – Határtalanul! témanap

Időpontja: 2023. június 2.

A Nemzeti Összetartozás – HATÁRTALANUL! című témanap menete: A bemutatón az iskola tanulói és tanárai mellett a gyerekek szülei is részt vehetnek. A hagyományosan megrendezésre kerülő székely zászlós futással 1920 m megtételével fejezzük ki az érzéseinket az összetartozással kapcsolatosan, majd bekapcsolódunk Szarka Tamás kezdeményezésébe, melynek során elénekeljük a Kézfogás dalt, melyről kisfilmet is forgatunk. Végezetül elénekeljük a Székely Himnuszt.